

Raadsinformatiebrief

datum
8 juli 2021

voor
Raad

Afdeling/cluster
beleid

behandeld door
G. Oosterveld-Huizing

ons kenmerk
CONCEPT

bijlage(n)

Onderwerp

Regiovisie op samenwerking en opdrachtgeverschap sociaal domein

Aanleiding

Op 10 juni 2020 is door alle gemeenten in Nederland via de VNG ingestemd met de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) voor zowel Jeugd als voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang.

Gemeenten erkennen hiermee dat een goed functionerend zorglandschap op onderdelen bovengemeentelijke en bovenregionale samenwerking vereist. Met het vaststellen van de Norm voor Opdrachtgeverschap nemen gemeenten hun verantwoordelijkheid om de regionale samenwerking te optimaliseren, met oog op borging van verschillende soorten (zorg)functies, een zorgvuldige transformatie van het zorglandschap en vermindering van de bureaucratie.

In de regio Centraal Gelderland hebben wij de afgelopen jaren al de nodige stappen gezet. Zo werken we al vanaf de voorbereiding op de decentralisaties in 2013 met elkaar samen. In die periode hebben we met elkaar onze koers uitgezet vanuit het adagium "*Lokaal wat kan, regionaal wat moet*". Deze regionale samenwerking is uiteindelijk in 2017 geformaliseerd in de Modulair Gemeenschappelijke Regeling Centraal Gelderland. Met deze MGR voldoet de regio Centraal Gelderland al aan een deel van de afspraken binnen de NvO.

Waarom eigenlijk een Norm voor Opdrachtgeverschap?

Op twee actuele dossiers in het sociaal domein vindt landelijk discussie plaats over de noodzaak van regionale samenwerking: het jeugddomein en beschermd wonen. Binnen het jeugddomein zijn er zorgen over te veel aan bureaucratie en over mogelijke discontinuïteit van (hoog)specialistische, bovenregionale functies.

Ook binnen het domein van beschermd wonen vinden vergelijkbare discussies plaats. Hierbij heeft het landelijke expertiseteam aangegeven dat de doordecentralisatie van beschermd wonen gepaard zal moeten gaan met goede regionale samenwerking. Weliswaar is doordecentralisatie voor maatschappelijke opvang vooralsnog niet aan de orde, maar ze is beleidsmatig dermate met beschermd wonen verbonden dat ook maatschappelijke opvang onder de werkingssfeer van de NvO valt. Ook hier zijn financiële afspraken binnen regio's van belang om een evenwichtig zorglandschap te kunnen waarborgen.

Wat houdt de NvO in?

De NvO bestaat uit afspraken onder andere over de continuïteit van zorg, basisfuncties voor lokale teams en een governance. Deze afspraken en verdere achtergrondinformatie kunt u terug vinden op de volgende webpagina's van de VNG. De eerst genoemde pagina richt zich op jeugd, de tweede biedt informatie over maatschappelijke opvang en beschermd wonen.

<https://vng.nl/nieuws/handreiking-regiovisie-en-factsheet-nvo-jeugd>
<https://vng.nl/artikelen/waar-staat-de-nvo-voor>

Hoe ver reikt de NvO?

De Norm voor Opdrachtgeverschap is aanvankelijk opgesteld vanuit het jeugddomein. Gaandeweg werd duidelijk dat een dergelijke norm ook welkom zou zijn voor de domeinen van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De accenten tussen enerzijds jeugd en anderzijds beschermd wonen en maatschappelijke opvang liggen echter anders. Dat geldt bijvoorbeeld voor de bovenregionale samenwerking op deze thema's en de bestaande benodigde

ondersteuningsstructuur. Hierdoor is de NvO vooralsnog meer uitgewerkt voor jeugd dan voor beschermd wonen/maatschappelijke opvang.

De NvO is dus bedoeld voor de actuele dossiers van jeugd, beschermd wonen en maatschappelijke opvang, ieder met zijn eigen stand van zaken. De NvO richt zich dus niet op huishoudelijke ondersteuning, activerend werk en (groeps)begeleiding binnen de Wmo.

De NvO is een collectieve uitspraak die ruimte laat voor regionale invulling. Met de NvO spreken gemeenten als collectief af waaraan de samenwerking binnen de regio moet voldoen en wanneer er sprake is van kwalitatief goede samenwerking. Regio's moeten een niet vrijblijvende governance kiezen, met daarin een duidelijke besluitvormingsstructuur, een extern aanspreekpunt voor het Rijk en een wijze waarop ze eventuele doorzettingsmacht organiseert. Ook dienen regio's aan te geven hoe ze weinig voorkomende of (hoog)specialistische functies borgen en welke bovenregionale afspraken ze daarvoor maken, alsook - in geval van jeugd - hoe ze hun collectieve verantwoordelijkheid voor de continuïteit van jeugdbescherming en jeugdreclassering organiseren. Administratieve lastenverlichting en meerjarig contracteren behoren eveneens tot de afspraken. De inhoud van deze afspraken kan per regio verschillen (mede vanwege de keuzes, de historie en de omvang van de regio's) en krijgt zijn weerslag in een regiovisie.

Belangrijk is dat gemeenten regionaal afspreken welke functies om regionale samenwerking en opdrachtgeverschap vragen. Welk type hulp is noodzakelijk en zodanig schaars dat gemeenten moeten samenwerken om te waarborgen dat die hulp voor inwoners beschikbaar blijft. Regionale samenwerking is daarbij nodig voor het organiseren van hulp die de schaal van een individuele gemeente te boven gaat.

Qua jeugdhulp wordt beschreven welke jeugdhulp lokaal wordt gecontracteerd, welk deel regionaal en hoe de verbinding daartussen tot stand komt voor een soepele procesgang voor gezinnen en zorgaanbieders.

Eén visie op samenwerking en opdrachtgeverschap of meerdere?

Omdat we in de regio integraliteit hoog in het vaandel hebben, kiezen we er voor om de visies op jeugd, beschermd wonen en maatschappelijke opvang te bundelen tot één document, een regiovisie op samenwerking en opdrachtgeverschap in het sociaal domein. Dit betreft echter geen inhoudelijke (zorg)visie, maar gaat in op het transparant maken van de afspraken over samenwerking tussen gemeenten en het opdrachtgeverschap richting zorgaanbieders. Inhoudelijk bouwen we voort op de regionale visie op het sociaal domein uit 2013, de regionale visie op beschermd wonen en de lokale visies die in de afgelopen jaren zijn vastgesteld.

De inhoud van de regiovisie op samenwerking en opdrachtgeverschap sociaal domein

Wij willen er voor zorgen dat er in onze gemeente kwalitatief goede zorg wordt geboden die aansluit bij de behoeften en mogelijkheden van onze inwoners. Zorg die bovendien betaalbaar is. Samenwerking en goed opdrachtgeverschap is daarvoor cruciaal.

In de regiovisie leggen we met elkaar visie, ambitie en uitgangspunten vast. We maken daarmee de samenwerking tussen gemeenten en het opdrachtgeverschap in Centraal Gelderland voor iedereen transparant. De vragen die een antwoord moeten krijgen in de regiovisie zijn onder meer:

- wat doen we lokaal en wat organiseren we regionaal of zelfs bovenregionaal?
- Hoe zorgen we er voor dat de verschillende jeugdhulpfuncties en Wmo voorzieningen voldoende beschikbaar zijn en blijven?
- Hoe verhouden aanbieders, netwerkpartners en gemeenten zich tot elkaar?

Hoe zorgen we dat de lokale toegang goed aansluit bij de gecontracteerde hulp en omgekeerd? De regiovisie helpt ons om inhoud te geven aan goed opdrachtgeverschap. De manier waarop we dat doen is cruciaal om onze inwoners de ondersteuning en zorg die bieden die nodig is. We leggen vast hoe we samenwerken om de kwaliteit en betaalbaarheid van zorg te kunnen blijven garanderen.

Planning en proces regiovisie op samenwerking en opdrachtgeverschap sociaal domein

Regionaal is een ambtelijke werkgroep aan de slag om tot een concept regiovisie op samenwerking en opdrachtgeverschap te komen. Beleidsadviseurs van verschillende gemeenten voor zowel Jeugd als Wmo zijn daarin vertegenwoordigd. Na het zomerreces zal de regiovisie in het regionaal portefeuillehoudersoverleg Zorg bestuurlijk worden afgestemd.

In het najaar zal een plenaire bijeenkomst over de regiovisie op samenwerking en opdrachtgeverschap sociaal domein voor de gemeenteraden worden georganiseerd. Daarin wordt u verder meegenomen in de inhoud van de regiovisie.

Omdat vanwege de decentralisatie van beschermd wonen dit jaar een besluit genomen moet worden, streven wij er naar de regiovisie op samenwerking en opdrachtgeverschap sociaal domein in december voor besluitvorming aan de gemeenteraden voor te leggen.

Proces beschermd wonen

Naast de werkgroep die zich op de regiovisie richt, is er in de regio een aparte projectstructuur opgezet om de doordecentralisatie van beschermd wonen van de centrumgemeente Arnhem naar alle gemeenten voor te bereiden met ingang van 1-1-2022. Hierover bent u in het eerste kwartaal van 2021 geïnformeerd middels een informatiebrief. Hierin is aangegeven, dat de Norm voor Opdrachtgeverschap ook het kader vormt voor de regionale samenwerking Samen Aan Zet.

Omdat voor de regionale inrichting van beschermd wonen dit jaar de nodige stappen gezet moeten worden, zullen wij u de komende periode over beschermd wonen via afzonderlijk raadsbrieven informeren.

Marc Budel,
Portefeuillehouder Jeugd

Gea Hofstede,
Portefeuillehouder Wmo